

Overføring mellom gjennomføringsformer

Strgjl. § 14. Overføring mellom gjennomføringsformer

Kriminalomsorgen kan overføre innsatte til et annet fengsel dersom

- a) det er sannsynlig at innsatte har begått eller vil begå en straffbar handling,
- b) det er grunn til å anta at innsatte vil unndra seg gjennomføringen,
- c) dette er nødvendig for å hindre at innsatte, til tross for at adferdssamtale er gjennomført, fortsetter å påvirke miljøet i fengslet på en særlig negativ måte,
- d) overføring er nødvendig for å opprettholde ro, orden og sikkerhet i fengslet,
- e) bygningsmessige eller bemanningsmessige forhold eller plassmangel gjør det nødvendig,
- f) når særlige forhold foreligger som gjør overføring nødvendig av hensyn til en tilsatt eller vedkommendes tjenesteutøvelse eller omstendighetene for øvrig gjør det påkrevet, eller
- g) det er nødvendig for å unngå en uheldig sammensetning av innsatte.

Kriminalomsorgen kan også overføre innsatte til annet fengsel dersom overføringen ivaretar innsattes behov på en hensiktsmessig måte.

Innsatte som gjennomfører straff i avdeling med særlig høyt sikkerhetsnivå, kan overføres til annet fengsel for å forebygge brudd på ro, orden og sikkerhet i avdelingen selv om vilkårene etter første ledd bokstavene a til e ikke er oppfylt.

Domfelte som selv ønsker det, kan overføres til annet fengsel dersom dette er hensiktsmessig for den videre straffegjennomføring.

Domfelte som gjennomfører forvaring eller strafferettslig særreaksjon i fengsel, kan overføres til avdeling tilrettelagt for innsatte med særlige behov, jf. § 10 annet ledd, selv om vilkårene i første ledd bokstavene a til g eller annet ledd ikke er oppfylt. Overføringen må være nødvendig for å forebygge brudd på ro, orden og sikkerhet eller for å ivareta domfeltes særlige behov.

Domfelte kan midlertidig overføres til annet fengsel i forbindelse med rettsmøte. Kortvarig overføring kan også skje i påvente av transport ut av landet. Overføring kan i begge tilfeller skje til fengsel med høyere sikkerhetsnivå. I særlige unntakstilfeller kan overføring i forbindelse med rettsmøte også skje fra fengsel til politiarrest. Oppholdet i politiarrest eller i fengsel nær utreisested, skal være så kort som mulig.

Domfelte som gjennomfører straff utenfor fengsel etter § 16 eller § 16 a, kan tilbakeføres til fengsel dersom det er sannsynlig at domfelte har begått eller vil begå en straffbar handling, unndra seg gjennomføringen eller bryte forutsetninger og vilkår for gjennomføring av straff utenfor fengsel.

Domfelte skal ikke overføres til mer restriktivt fengsel enn det som er nødvendig.

Endret ved lover 29 juni 2007 nr. 83 (ikr. 1 nov 2007 iflg. res. 12 okt 2007 nr. 1138), 14 juni 2013 nr. 44, 20 des 2019 nr. 105 (ikr. 1 juli 2020 iflg. res. 19 juni 2020 nr. 1245), 26 mars 2021 nr. 15 (ikr. 1 apr 2021 iflg. res. 26 mars 2021 nr. 968).

Forskriften § 3-7. Overføring mellom gjennomføringsformer

Bygnings- og bemanningsmessige forhold eller plassmangel kan unntaksvis begrunne overføring til et mer restriktivt fengsel enn det som sikkerhetsmessige hensyn tilsier.

14.1 Alminnelige bestemmelser

Innsatte kan, uavhengig av eget ønske, overføres til en mer restriktiv gjennomføringsform, et annet fengsel innenfor samme gjennomføringsform eller en mindre restriktiv gjennomføringsform dersom vilkårene i straffegjennomføringsloven § 14 første, annet og fjerde ledd er oppfylt.

Kriteriene for overføring i strid med innsattes eget ønske er uttømmende.

Vedtak om overføring treffes på grunnlag av en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle. Innsatte skal ikke overføres til en mer restriktiv gjennomføringsform enn det som er nødvendig av hensyn til sikkerheten. Overføring kan likevel unntaksvis finne sted når det er påkrevet som følge av plassmangel, jf. nedenfor.

Er overføring aktuelt på grunn av innsattes eget forhold, skal leder av fengsel, eventuelt direktør på regionalt nivå, først vurdere om reaksjon etter straffegjennomføringsloven § 40 med tilhørende retningslinjer, eller forebyggende tiltak etter lovens § 37 med tilhørende retningslinjer, er tilstrekkelig.

Tvangsmessig overføring mellom gjennomføringsformer er ikke å anse som reaksjon på brudd. Reaksjon på brudd kan om nødvendig ilegges i tillegg til overføring når vilkårene for dette foreligger.

Overføring kan skje på tvers av regiongrensene dersom det anses hensiktsmessig.

Når det gjelder spørsmålet om hvilket nivå som skal treffe vedtak i saker om overføring mellom fengsler vises til straffegjennomføringsloven § 6 med tilhørende retningslinjer.

Ved vurdering av om overføring skal finne sted, bør det tas hensyn til planlagte eller igangsatte tiltak, for eksempel opplæring eller påbegynt arbeid med å tilrettelegge forholdene etter løslatelse. Før vedtak treffes bør det derfor i nødvendig utstrekning tas kontakt med undervisnings- og sosialsektoren, arbeidsmarkedsetaten mv. for å forberede eventuell overføring og sikre kontinuitet i opplegg som er igangsatt for vedkommende.

Når det gjelder valg av fengsel, vises til straffegjennomføringsloven § 11 med tilhørende retningslinjer.

Domfelte som gjennomfører straff utenfor fengsel i medhold av straffegjennomføringsloven § 16 og § 16 a, kan tilbakeføres til fengsel etter de regler som er fastsatt i retningslinjene til bestemmelsene.

Straffegjennomføringsloven § 14, første ledd, bokstav a – e – de enkelte kriterier for overføring

a) Straffbare handlinger

Innsatte kan overføres til et mer restriktivt fengsel eller fengsel med like restriktivt regime når det er alminnelig sannsynlighetsovervekt for (mer enn 50%) at han har begått en straffbar

handling. Overføring kan finne sted før en straffbar handling er begått dersom det er alminnelig sannsynlighetsovervekt for at vedkommende vil begå en slik handling. Det må foreligge konkrete og troverdige opplysninger eller omstendigheter som taler for at en straffbar handling er eller vil bli begått.

Straffbare handlinger, herunder bruk av narkotika, vil normalt tilsi at innsatte som gjennomfører straff i overgangsbolig eller fengsel med lavere sikkerhetsnivå overføres til fengsel med høyt sikkerhetsnivå. Det bør imidlertid vurderes om helt bagatelmessige forhold gir grunnlag for slik overføring.

Innsatte som representerer en særskilt sikkerhetsrisiko, kan overføres til avdeling med særlig høyt sikkerhetsnivå, jf. kapittel 6 i forskrift til lov om gjennomføring av straff retningslinjene til straffegjennomføringsloven § 10 annet ledd.

b) Unndragelse fra straffegjennomføring

Unndragelse fra straffegjennomføring omfatter rømning fra fengsel med høyt sikkerhetsnivå eller fra fremstilling fra slikt fengsel. Det samme gjelder unnvikelse fra fengsel med lavere sikkerhetsnivå, overgangsbolig, institusjon eller sykehus og uteblivelse fra permisjon, frigang eller avbrudd.

Overføring til annet fengsel kan vedtas selv om unndragelse ikke har funnet sted når det er grunn til å anta at innsatte vil unndra seg gjennomføringen. Det kreves en konkret og aktuell mistanke om at unndragelse vil skje.

Unndragelse fra overgangsbolig eller fengsel med lavere sikkerhetsnivå bør normalt medføre overføring til fengsel med høyt sikkerhetsnivå.

Innsatte som representerer en særskilt rømningsfare kan overføres til avdeling med særlig høyt sikkerhetsnivå etter reglene i forskriften kapittel 6 og retningslinjene til straffegjennomføringsloven § 10 annet ledd.

c) Særlig negativ innflytelse på miljøet i fengselet

Overføring kan vedtas når innsatte alene eller sammen med andre i særlig grad har en negativ innflytelse på miljøet i fengselet eller ikke klarer å tilpasse seg de øvrige innsatte. Så langt det er mulig, skal vedkommende på forhånd ha mottatt en skriftlig advarsel om at overføring kan bli aktuelt. Årsakene til innsattes oppførsel bør søkes kartlagt gjennom samtale, samtidig som han varsles om konsekvensene dersom han ikke endrer sin adferd.

Overføring bør som hovedregel skje til et annet fengsel innenfor samme gjennomføringsform. Innsatt i overgangsbolig eller fengsel med lavere sikkerhetsnivå kan likevel overføres til fengsel med høyt sikkerhetsnivå dersom han på grunn av sin oppførsel ikke vurderes som egnet for straffegjennomføring i overgangsbolig eller fengsel med lavere sikkerhetsnivå. Det bør legges vekt på om hans adferd, til tross for skriftlig advarsel, har pågått over noen tid og om det er grunn til å tro at denne adferd vil fortsette.

d) Ro, orden og sikkerhet

Overføring til et annet fengsel i strid med innsattes eget ønske kan vedtas når det er nødvendig for å opprettholde ro, orden og sikkerhet i fengselet.

Enkeltstående tilfelle av mindre alvorlige regelbrudd som for sen tilbakekomst etter utgang, forsovelse, arbeidsnekting mv. bør ikke anses tilstrekkelig til overføring, men bør møtes med reaksjon etter straffegjennomføringsloven § 40 eller andre tiltak.

Ved gjentatte eller alvorlige brudd på regler bør det vurderes om innsatte i overgangsbolig eller fengsel med lavere sikkerhetsnivå skal overføres til fengsel med høyt sikkerhetsnivå.

Bruk av narkotika, alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler som ikke er lovlig foreskrevet av lege, vil normalt tilsi at overføring til fengsel med høyt sikkerhetsnivå er nødvendig, jf. også bestemmelsene ovenfor om straffbare handlinger. Det bør vurderes om helt bagatellmessige forhold gir grunnlag for overføring.

e) Bygnings- og bemanningsmessige forhold

Tvangsmessig overføring som følge av plassmangel, akutt personalmangel eller behov for å få iverksatt bygningsmessige forbedringer, bør fortrinnsvis skje til et annet fengsel innenfor samme gjennomføringsform.

Eventuell unntaksvis overføring til en mer restriktiv gjennomføringsform enn det som er nødvendig av hensyn til sikkerheten, bør så vidt mulig være av midlertidig karakter og forholdene bør legges til rette for å redusere ulempene for innsatte.

Overføring til mindre restriktiv gjennomføringsform kan finne sted dersom vilkårene i straffegjennomføringsloven § 15 er oppfylt, jf. retningslinjene til § 15. Unntaksvis kan overføring finne sted før innsatte har gjennomført en så stor del av straffen som etter retningslinjene kreves for slik overføring. Før vedtak treffes bør imidlertid alternative løsninger være vurdert, for eksempel overføring til et annet fengsel innenfor samme gjennomføringsform i en annen region.

14.2 Overføring til annet fengsel etter innsattes eget ønske

Overføring mellom gjennomføringsformer kan vedtas etter innsattes eget ønske dersom det anses hensiktsmessig av hensyn til hans rehabilitering, for å kunne opprettholde kontakten med familien eller av andre grunner.

Innsatte kan overføres til et annet fengsel innenfor samme gjennomføringsform eller til en mer restriktiv gjennomføringsform. Overføring til en mindre restriktiv gjennomføringsform kan innvilges dersom vilkårene i straffegjennomføringsloven § 15 er oppfylt, jf. retningslinjene til § 15.